

1800-tallets litteratur i store træk

I meget grove træk kan man inddele 1800-tallets litteratur i tre perioder med hver deres karakteristika:

<u>Romantikken (1800-1870)</u>	- følelse, anelse, intuition, panteisme, dualisme, en organisk sammenhæng bag fænomenerne
<u>Naturalismen (1870-1890)</u>	- materialisme, problemer under debat og virkelighedsbeskrivelse efter naturvidenskabelige principper
<u>Symbolisme (1890-1900)</u>	- kaldes også 90'erne, det sjælelige gennembrud og nyromantikken. Sjæl og ånd blev igen realiteter for symbolisterne.

Romantikken kan deles op i forskellige strømninger:

- Universalromantik
- Nationalromantik
- Biedermeier
- Romantisme

Universalromantik(1800-07) Panteisme (organismetænkning) og dualisme (nyplatonisme)

Nationalromantik (1807-20) Forestillingen om ånden i naturen bliver til forestillingen om det nationale i folket, landet og historien

Biedermeier (1820-1870) Borgerlig idyl, kernefamilie, det rørende og sentimentale, det problemfortrængende

Romantisme (1830-1850) Det splittede, det dæmoniske, det erotiske, det farlige

Naturalismen (Det moderne gennembrud) - inddeles ofte i 1870'erne og i 1880'erne:

Årti	Karakteristik	Forfattere
1870'erne	1870'erne som er præget af kampgejst og optimisme i forhold til ideerne om det modernes snarlige sejr over den gamle overtro	Georg Brandes, Holger Drachmann, J.P. Jacobsen, Henrik Ibsen
1880'erne	1880'erne er stadig tro mod naturalismen idealer, men uden optimistisk tro på at disse idealer vil vinde gehør. Grundholdningen er pessimistisk.	Henrik Pontoppidan, Herman Bang

Symbolismen - kaldes også "Halvfemserne", "Det sjælelige gennembrud" eller "Nyromantikken":

Årti	Karakteristik	Forfattere
1890'erne	Symbolismen bryder med naturalismens antimetafysik og materialisme og vender på flere punkter tilbage til romantikken. Sjæl og ånd bliver igen realiteter for symbolisterne.	Friedrich Nietzsche, Charles Baudelaire, Sigbjørn Obstfelder Johannes Jørgensen, Sophus Claussen, Viggo Stuckenberg, Helge Rode, Ludvig Holstein

